

dat die ministers goedkeurden hoe de beurs zich had gedragen! 'Het in effecten belegde vermogen van verenigingen of organisaties' (Joodse en niet-Joodse verenigingen en organisaties die door de bezetter geliquideerd waren) 'en van personen, met name van Joden, dat door de vijand wederrechtelijk is ontvreemd, werd', schreven zij in hun toelichting op F 272,

'vanwege de vijand op grote schaal via de effectenbeurs te gelde gemaakt. Men kan zich de vraag stellen, in hoeverre in dit opzicht aan de bij dit beursverkeer betrokkenen een verwijt kan worden gemaakt. Zoals de verhoudingen destijds lagen (de vijand maakte op handige wijze gebruik van een door hem onder beheer gesteld bankiershuis) zou de opzet der Duitsers alleen kunnen zijn verijdeld door een algehele sluiting der effectenbeurs'

(dit was onjuist: had men geweigerd, dan zou niet de beurs zijn gesloten maar dan zouden de effecten in Berlijn zijn verkocht).

'Ongetwijfeld konden voor zodanige sluiting zeer gewichtige argumenten worden aangevoerd. Doch ook daartegen pleitten belangrijke redenen. De juistheid van de destijds gevolgde gedragslijn kan gevoeglijk in het midden worden gelaten. De plannen zijn gebaseerd op de grondslag van wat is geschied.'¹

Op die grondslag dan diende men in beginsel bij verwerving in 'regelmatig beursverkeer', althans ten aanzien van de effecten aan toonder, uit te gaan van de goede trouw. De ministers begrepen dat dit 'van de gezichtskring der beroofden uit' 'veroordeeld' kon worden, ja zij gaven toe dat het 'in zeker opzicht de beste regeling' zou zijn indien de beroofden ook de in 'regelmatig beursverkeer' door derden verworven effecten weer zouden kunnen opeisen, 'doch de verantwoordelijkheid voor dit stelsel dat op zijn beurt velen, wien geen verwijt treft' (de latere kopers), 'schade doet lijden en dat tevens een herstel van een regelmatig beursverkeer en met name een terugkeer van het normale vertrouwen van het publiek zeer ernstig zou benadelen, kan niet worden aanvaard.' Daarop volgde niet meer dan een magere toezegging: 'Op welke wijze en in hoeverre aan de beroofden een schadeloosstelling kan worden

al geheel verkeerd gesteld door, erkennend dat de Joden onder dwang hun effecten hadden verloren, te zeggen dat diegenen die die effecten hadden gekocht, daartoe 'wellicht min of meer gedwongen' waren. Wie aan Kolfshoten deze onzin had ingefluisterd, weten wij niet. (ARA, RvhR 1945-1971, 269).

¹ Toelichting bij F 272, *Wetsbesluiten . . . 24 juni - 23 november 1945*, p. 587.